

Nr 217.

Av herr **Ekman, Karl Johan**, *angående kristendomsundervisningen i folkskolan.*

Av folkskolans undervisningsämnen är kristendomsämnet det viktigaste, ty inom ramen av detta ämne innefattas den dyrbaraste skatt, människan kan äga för detta livet och det tillkommande. Kristendomsämnet har därför också alltifrån folkskolans tillkomst hos oss betraktats såsom skolans förnämsta ämne. Härutinnan har emellertid genom den nya undervisningsplanen för rikets folkskolor den 31 oktober 1919 en väsentlig förändring inträtt. Bland annat har tiden för kristendomsundervisningen nedsatts till i regeln två timmar i veckan i stället för förut därtill anslagna sex timmar. Det är givet, att en så betydande inskränkning av tiden måste menligt inverka på undervisningens resultat, helst som den effektiva undervisningstiden enligt den nya undervisningsplanen, då föreskriven rastetid frånräknas, icke blir mer än *en och en halv timme i veckan*. Även med den starka beskränning av lärostoffet, som skett genom nämnda undervisningsplan, blir det icke möjligt att tillfredsställande genomgå lärokurserna. Stora delar av desamma, och kanske mycket viktiga sådana, medhinnas icke utan måste lämnas å sido. Följden blir bristande och ojämna kunskaper hos lärjungarna och missmod hos läraren.

Den oro häröver, som gripit mycket vida lager av vår befolkning, har tagit sig mångfaldiga uttryck och har även föranlett en kungörelse av den 29 juni 1921, varigenom medgives, att i vissa fall, då skolråd eller skolstyrelse efter lärarepersonalens hörande så beslutat, tiden för kristendomsämnet i skolans femte och sjätte klasser må kunna utökas till tre timmar i veckan. Dessutom har dispensvägen tillåtelse i åtskilliga fall lämnats församlingar, som därom gjort ansökan, till förlängd kristendomsundervisning jämväl i tredje och fjärde klasserna, dock endast, såvitt känt är, i skolor av B: 2 typ.

Dessa åtgärder äro dock ägnade att endast i mycket begränsad omfattning råda bot på undervisningsplanens brister uti ifrågavarande hänseende. Vad som måste fordras är, att utökningen av tiden för kristendomsundervisningen icke skall vara beroende av initiativ från församlingarnas sida i varje enskilt fall eller av lärarnas samtycke därtill eller vara inskränkt allenast till de församlingar, som det begärt, utan att en i regeln till tre timmar i

veckan fixerad undervisningstid skall vara i lag föreskriven för alla folkskolor i riket.¹

Framställningar härom från betydande sammanslutningar och korporationer hava också gjorts, och en eller annan av dessa framställningar lär ännu vara beroende på prövning av Kungl. Maj:t. Så mycket angelägnare är det att, innan det slutliga avgörandet sker, även kyrkans och folkets representationer uttala sig i frågan. För kyrkomötets del har detta redan skett, i det att det på hösten 1925 samlade kyrkomötet i skrivelse den 2 november 1925, nr 24, anhållit, bland annat, att åt kristendomsundervisningen i den egentliga folkskolans samtliga klasser måtte anslås tre timmar i veckan.

Bland övriga framställningar, som gjorts, kan erinras om, att den betydande sammanslutning av folkskollärare och lärarinnor, som representeras av »Svenska folkskolans vänner», i skrivelse till Kungl. Maj:t den 10 september 1923 uttalat, att »tiden för ämnet kristendoms-kunskap bör bestämmas till tre timmar i veckan», vilket uttalande även sedermera från denna för- enings sida upprepats och vidhållits.

Slutligen kan nämnas, att enahanda uttalande gjorts även av det hela vårt land omfattande svenska missionsförbundet vid dess generalkonferens i Stockholm den 15—20 juni 1920. Vid denna konferens antogs nämligen, under ordförandeskap av riksdagsman Sven Bengtsson i Norup, av ombuden från de till förbundet hörande församlingarna enhälligt en hithörande delar så lydande resolution:

»Frågan om våra barns skolundervisning i kristendom är av utomordentlig betydelse för vårt folks framtid. Svenska missionsförbundets generalkonferens har i djup känsla av det ansvar, som påvilar densamma, såväl för förbundets medlemmars barn som för hela vårt folk, velat tillkännagiva sin uppfattning i anledning av de förändringar, som nyligen skett i undervisningsplanen för rikets folkskolor. — Alldeles bestämt nödgas generalkonferensen hävda, att det nu anslagna antalet timmar för kristendomsundervisning är otillräckligt, och den riktar till statsmyndigheterna en ödmjuk men enträgen vädjan att öka antalet undervisningstimmar till vad kungl. skolöverstyrelsen i sitt förslag till normalplan föreslagit, nämligen tre timmar i veckan.»

Det gäller här för kristendomens vänner i vårt land att klart giva tillkänna sin ståndpunkt. Här gäller alldeles särskilt det ordet: »Den som icke är för, han är emot». Vårt folk står i denna stund vid en skiljeväg. På kristendomsämnets ställning i skolan hänger i väsentlig grad den kommande generationens ställning till kristendomen över huvud.

Må vara, att denna fråga ligger under Kungl. Maj:ts prövning; men den är dock av den vikt, att även folkets ombud bör däri få säga sitt ord. Gällde

¹ Till jämförelse kan nämnas, att i Norge, som ju anses mer radikalt än vårt land, tiden för kristendomsundervisningen är fixerad till 3 timmar i veckan, men med rätt för varje församling, som det önskar, att utsträcka densamma till 6 timmar. I Tyskland, efter revolutionen, är tiden för kristendomsundervisningen fastställd till 3 timmar i veckan.

det en lagfråga, vore det helt annat; då finge riksdagen frågan åter sig förelagd och finge då tillfälle att säga sitt slutliga ord. Men den nu förevarande frågan, såsom varande av administrativ natur, avgöres av Kungl. Maj:t ensam. Begagnar icke riksdagen tillfället att nu, före det slutliga avgörandet, till Kungl. Maj:t frambära sina önskemål, så blir frågan utan riksdagens hörande definitivt avgjord.

I djup känsla av det ansvar, som påvilar mig själv, riksdagen och envar ledamot av densamma inför vårt folk och det uppväxande släktet tillåter jag mig vördsamt hemställa,

att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, det täcktes Kungl. Maj:t vidtaga sådan ändring i undervisningsplanen för rikets folkskolor, att åt kristendomsundervisningen i den egentliga folkskolans samtliga klasser måtte anslås tre timmar i veckan.

Stockholm den 28 januari 1926.

K. J. Ekman.
